

ВИЗВОЛЕННЯ



Втаборі Кабіно Кемп, про який ішла недобра слава, жив молодий красень-бик.

На нього любо було глянути, такий він був гарний, поставний, але мав він одну ваду — був трохи дикуватий і завдавав хазяїнові клопоту. Темно-червоний велетень девонської породи, весь із м'язів і нервів, з широкими, міцними рогами, ходив у ярмі.

Його товариш по ярму, слухняний трудівник, був гордістю хазяїна. А наш красень, здавалося, був приручений лише наполовину. Іноді його манило повернутися на пасовиська й вільно ходити скрізь із рідним стадом. У його серці жили спогади про росисті світанки, коли стадо паслося на солодких зелених пагорбах; про запашні трави й червону спеку, коли всі бики заходили у воду в холодку під зеленими вербами. Він ненавидів ярмо, ненавидів зиму, сумував і мріяв про вічне літо, про дикі пасовища. О, якби він міг повернутися туди!

Одного разу бика лишили неприв'язаним поруч його товариша. З погоничів поблизу не було нікого. Довгожданий шанс! Він закинув голову і з радісним ревом помчав до лісу.

За ним якийсь час гналися, а потім махнули рукою. «Бог з ним, — сказав хазяїн, — може, коли зголодніє, повернеться. Не буде ж він гризти глицю або плющ».

Бик швидко біг уперед, і незабаром табір лишився далеко позаду. Стомившись, він трохи уповільнив темп. Вечірній багрянець залив сніг на лісових просіках, невеличких галявинах і в видолінках. Зголоднівши, бик почав згризати несмачний мох зі стовбурів дерев, а коли зійшов місяць, забився в невисокі зарості, щоб там заночувати.

Та за кілька миль від цього місця на його

слід напав ведмідь. Напівдикий бик! Це буде легка здобич!

Місяць уже високо підбився в небі, коли приишла тварина почула, що до неї наближається хижак. Бик не знав, хто це, але насторожено підвівся. Ведмідь стрибнув у зарості, не сподіваючись зустріти опір. З приглушеним ревом бик кинувся на ведмедя й притис його до землі. Відскочивши назад, знов напав на нього, й розгублений ворог був переможений. Поколений гострими рогами, він не мав уже сили для боротьби й радий був би втекти, але при першій же спробі до втечі бик знову кинувся на нього й притис рогами до стовбура велетенського дерева. Ведмідь насилу врятувався, а бик з гідністю повернувся до свого лігва.

На світанку тварина, майже не відпочивши, рушила далі. Сніг дедалі глибок, і ненависть бика до зими все більше зростала. Він вийшов на схил гори, де багато років тому було вирубано сосни і зараз на їхньому місці росли молоді берізки. Він об'їв із них усі дрібні гілочки, але й це його не задовольнило.

В міру того, як зростав голод, бик усе частіше згадував про табір, але навіть сама думка про повернення була йому ненависна. Чуття підказувало напрям, і він упевнено йшов на південь; радісне биття серця переконувало його, що він іде в правильному напрямку.

Того дня на нього напала пантера. Вона вискочила з-за дерева й розірвала йому горло. Бик кинувся під низьке віття й відбив злісний напад ворога. Пантера знову скочила на дерево, а бик продовжував свій шлях.

Незабаром хода його ослабла, бо гострі ікла пантери глибоко поранили ший, і з неї текла кров, проте рішучість у великих диких

очах не згасала. Він не помічав і не звертав уваги на те, що сили почали танути. Радість свободи гнала його вперед, він зовсім забув про голод, та й підкріпитися тут не було чим, бо навкруги все було вкрите сірим і несмачним мохом.

Незабаром стежка привела його до струмка, що з тихим дзюрчанням пробивався з-під снігу й льоду. Далі він пішов повільніше.

Як тільки він щез, до струмка, нишком скрадаючись по темно-кривавому снігу, підбігла пантера. Хитрий хижак очікував, коли кровотеча й голод зроблять своє діло і в жертви не залишиться більше сили для застигу.

Був пізній полудень. Бика опанувала безмежна радість, і він зовсім забув про відпочинок. Усю ніч він ішов крізь тремтливий місячний срібло, крізь таємничий морок густого лісу, не звертаючи уваги на голод. І всю ніч з неослабною обережністю за ним скрадалася пантера.

На світанку знесилена тварина вийшла на берег великого засніженого озера. Через нього лежав його дальший шлях, і бик ступив на лід без будь-якого вагання. Де-не-де вітер здув із льоду сніг, але переважно снігова поверхня лишалася незайманою; на ній відбивався сизий, шафрановий і фіалковий відблиск світанку.

Приречений бик тепер ішов дуже повільно, кожен крок коштував йому великих зусиль. Коли він пройшов уже більшу частину шляху через озеро, на узліссі з'явилась пе-

реслідувачка й обережно визирнула з-за куща. Кругла, кольору дубленої шкіри морда й люті зеленкуваті очі охопили всю широчину озера й помітили на льоду бика. Припавши мордою до кривавого сліду, хижак рушив по ньому, спочатку повільною рясю, а потім швидкими стрибками.

Бик тим часом уже зовсім знесилів. Він упав на коліна, потім знову підвівся, трохи постояв і озирнувся. В очах йому потьмарилося, але він усе ж таки побачив хижака, що йшов його слідом. До нього на мить повернулася колишня мужність: він обернувся, опустив роги, щоб гідно зустріти ворога. Зібравши всю силу, кинувся назустріч пантері, і вона нерішуче зупинилась. Але ноги під ним знову підломилися, і роги лише проборозли сніг. Зі стогоном він звалився на бік. Пристрасне бажання дійти до чудесних пасовищ згасло в його очах.

Рвучким стрибком звір стрибнув на бика, й гострі зуби вп'ялися йому в горло. Але бик уже нічого не відчував.

Вгамувавши спрагу крові, пантера підвела голову, стала передніми лапами на бездиханне тіло бика й оглянулася. Якби в сніговому безлюдді хтось побачив цю картину, то і дикий звір, і його жертва видалися б йому лише чорною цяткою, що мріє в мерехтливій далині.

А в той час за багато миль від старого лісу самотній бик стиха ревів у стійлі й нічого не їв, глибоко сумуючи за своїм товаришем.

*З англійської переклала
Адалія СТАХОВСЬКА*